

REDACTIE
en
ADMINISTRATIE
GENT
GARENPLAATS

Ongeteekende brieven
worden niet opgenomen

DE LANDBOUWER

VOLKS-WEEKBLAD VOOR DEN BUITEN

ABONNEMENTSPRIJS :
VOOR ZES MAANDEN
75 Centiemen

AANKONDIGINGEN :
Prijs volgens Tarief
Voorop betaalbaar

Kiezers,

De kiezing is vrij. Zij is geheim. In 't kiesgangske kan niemand zien voor wie gij kiest.

Elk stemt in zijne gemeente.

De stemmen van de gemeenten van 'tzelde kanton worden naar de hoofdplaats van het kanton gebracht en daar onderaan gemengd, zoodat niemand weet hoe er, in gelijk welke gemeente, gestemd werd.

Stemt gerust voor de socialist.

De kiezing is geheim!

Wetgevende Kiezingen

VAN 14 OCTOBER

Kandidaten van De Landbouwer

ARRONDISSEMENT BRUSSEL

NATIONALE KANDIDATEN

Anseele, E., beheerder van Vooruit.
Brenex, koolmijner.
Demblon, letterkundige.

KANDIDATEN VAN HET ARRONDISSEMENT

Delporte, letterzetter.
Bertrand, dagbladschrijver.
Defnet, id.
Degreef, G., professor.
Denis, H., id.
Elbers, metaalbewerker.
Levêque, bediende.
Picard, Edm., advocaat.
Sas, Fr., bediende.
Serwy, G., bediende.
Vandervelde, advocaat.

KANDIDAAT DER BEDIENDEN

Vanderbruggen, van den « Chem-postel. »

LANDBOUWKANDIDAAT

Van Tricht, gem.-raadslid te Steenockerzeel.

Er blijven twee kandidaturen die voorbehouden worden om den onderlingen bijstand te vertegenwoordigen.

ARRONDISSEMENT ANTWERPEN

Anseele, Eduard, beheerder van Vooruit, te Gent.

Daniel, Fr., schipstimmerman, te Antwerpen.

De Mets, A., sigarenmaker, id.

Goetschalek, Const., controleur van de Werker, id.

Huyghe, F., dagbladverkooper, id.

Mortelmans, handelsbediende, id.

Speyers, F., doctor in geneeskunde en natuurlijke wetenschappen, id.

Stautemas, Eduard (Millio), dagblad-schrijver, gewezen briefdrager, Gent.

Suikerbuik, P., te Merxem.

Van Beveren, Edmond, schilder, te Gent.

Vanfleteren, G., kassier, Borgerhout.

ARRONDISSEMENT GENT

Anseele, Eduard, beheerder van Vooruit.
Baudewyn, Prosper, bediende (gewezen spinner).

De Bruyne, Pieter, advocaat.

Foucaert, Jan, handelaar (gewezen wever).

Hardyns, Ferdinand, opsteller van Vooruit (gewezen vlasbewerker).

Maenhout, hofbouwkundige, te Sint-Amandsberg.

Stautemas, Eduard (Millio), opsteller van Vooruit (gewezen briefdrager).

Van Beveren, Edmond, schilder.

Waeri, Frans, metaalbewerker.

ARRONDISSEMENT AALST

Anseele, Eduard, beheerder van Vooruit, te Gent.

Luyckx, Frans, garentwijnder.

Sanders, wever.

Spitaels, landbouwer.

ARRONDISSEMENT LEUVEN

Beosier, Leopold, gazetverkooper.

Claes, Theophiel, ijzerdraaijer.

Henderyckx-Adams, oud-bestuurder van middelb. onderwijs te Aarschoot.

Meulemans, Karel, meubelmaker.

Pierron, Evarist, metaalbewerker, secretaris van den Landelijken Bond te Brussel.

Van Langendonck, Prosper, bestuurder der samenwerkende maatsch. De Proletaar.

ARRONDISSEMENT ST-NIKOLAAS.

Engels, behanger te Antwerpen.

Foucaert, Jan, handelaar (gewezen wever), te Gent.

Hardyns, Ferdinand, opsteller van Vooruit (gewezen Vlasbewerker), te Gent.

ARRONDISSEMENT MECHELEN

Elbers, metaalbewerker te Brussel.

Van Tricht, landbouwer, gemeente-raadslid te Steenockerzeel.

Peeters, schoenmaker.

Verbelen, schrijnwerker.

ARRONDISSEMENT BRUGGE.

Anseeuw, Emiel, dagbladverkooper.

Stautemas, (Millio), opsteller van Vooruit, (gewezen briefdrager) te Gent.

Thys, Karel, bakkersgast.

ARRONDISSEMENT KORTRIJK

Delvenne, Bernard, magazijnier.

Mattelaer, Jan, broodvoerder.

Seyfers, Frans, letterzetter, te Gent.

Wauters, Frans, metaalbewerker.

Onderricht aan den Kiezer

Vooraf moet men zorgen den kiesbrief op zak te steken.

Men wordt toegelaten tot de stembus van 8 ure 's morgens tot 2 ure 's namiddags en moet geene rekening houden van de naamafroeping. Men stemt als men opkomt zonder wachten.

Op den kiesbrief is de plaats aangeduid waar men moet gaan stemmen.

In het Kiesbureau

De kiezer krijgt van den voorzitter zooveel stembrieven als waarvoor hij op de kiezerslijst ingeschreven is. De kiezer voor de Kamers met ééne stem ontvangt

één brief. De kiezer voor Kamer en Senaat ontvangt twee brieven, een witten en eenen rooskleurigen.

Men moet geen acht geven op de rooskleurige brieven, daar de socialist niet meedoen voor den Senaat. Men stemt met het potlood in het groot vierkant geplaatst onder nummer 1 of 3 of 4 of 5.

Dit nummer zal maar in den loop dezer week gekend zijn.

Vergeet het niet, vroeger stonden er sterrekens of koekenazen of bollekens boven elke lijst, nu zijn het nummers. Goed oppassen dus op den numero der socialist, die wij u zooveel mogelijk deze week zullen bekend maken.

Na zich goed overtuigd te hebben dat de brief niet gevlekt is, moet men denzelven toevouwen zooals hij gevouwen was bij het ontvangen van den voorzitter.

Kiezers van den buiten

Nog 8 dagen en eindelijk moogt gij in uw eigen vaderland uw kiesrecht uitoefenen.

In 1830 hebben de werklieden en boeren België vrij gevochten. De rijke heeren die van verre stonden te zien, hebben zich meester gemaakt van de regering des lands, de werklieden en boeren alle kiesrecht geweigerd en zelfs de strijders der omwenteling zonder brood of steun gelaten.

Altijd aan hun eigen zelve maar denkende, hebben die rijke heeren 't land bestuurd ten hunnen voordeele alleen en al wie werken moest voor zijn brood hebben zij eerder uitgebuit dan geholpen.

De kleine burgers der steden en de pachters van den buiten, die, in het vroeger cijskiezerskorps de meerderheid uitmaakten, hebben zij nooit op hunne lijsten geduld.

Niemand kan zeggen dat de rijke liberale of katholieke partij ooit eenen kleinen burger, kleinen pachter of zelfs kleinen grondeigenaar naar de Kamer hebben gezonden.

Zij waren te gemeen, dat mocht niet. Voor die heeren zijn de kleinen in de wereld niet om gekozen, maar om geplunderd te worden.

En gedurende hun 64 jarig bestuur hebben zij de minderen van stad en buiten zoo geplunderd, maar zoo erg geplunderd, dat aan de meerderheid anders niet meer overblijft dan het vel over de beenderen.

Het heeft lang genoeg geduurd. Het moet eindigen!

De wetten mogen niet meer zijn ten voordeele van de minderheid en dan nog voor hen, die er het best kunnen gemist worden: de wetten moeten gemaakt worden door allen ten voordeele van allen.

Landbouwers,

Sinds 40 jaren vermeerdert gij door uwen arbeid de opbrengst en de waarde des lands en gij wordt beloond door hoogere pacht en moeilijker bestaan.

Maakt de rekeningen aller gemeenten op en gij zult zien dat heel het land door eenige groote grondeigenaars in elke gemeente, door de opbrengst der pachten met meer geld doorgaan dan de gemeenten ontvangen voor al hare openbare diensten te betalen.

De ellende wordt zoo groot op den buiten, dat pachters en boerenknechten

naar de steden een bestaan komen zoeken omdat de grond, de vruchtbare vlaamse grond, hen voor hunnen zwaren arbeid een bete broods ontzegt.

Gij wroet, gij zorgt jaar uit jaar in, en als het wild van Mijnheer den baron, uwen oogst komt afvreten, moet gij van uwe verarming machteloos getuigen blijven, want vangt gij den haas, gij gaat het gevang in.

Boerenknechten,

Gij ook moogt eindelijk stemmen; gij, hetslechtst betaald, het meest verracht van heel het land; gij, die in de diepste armoede zijt gezonken, dank aan de socialist, zijt gij eindelijk mensch en staatsburger in uw vaderland geworden.

Hoe zwakke, hoe armer men is, hoe meer men de hulp der wet noodig heeft, om tegen de plunderingen van den geldwolf beschermd te worden.

Op, allen naar de stembus!

Arm en veracht als gij zijt, kiest voor de armen, kiest voor de socialist, zij zullen door de volkswet u een redelijk loon doen schenken en 't zal met uwen nood zijn gedaan.

Kleine Staatsbeambten,

Gij, die heele dagen wroet aan fr. 2,20, fr. 1,80, fr. 1,60, aan 60 centiemen daags zelfs en erge straffen krijgt bij de minste nalatigheid, nog soms door overwerk veroorzaakt.

Gij, die jaren en jaren moet wachten op eenen kleinen loonsopslag, terwijl de groote koppen duizenden en duizenden per jaar winnen,

Gij, die in het vrije België, door eenen volkshatenden tyran, minister Peereboom, verboden wordt u te vereenigen voor het verbeteren van uw lot.

Gij allen, die door de liberale en katholieke ministers vergeten, verstooten, verdrukt zijt geworden.

Stemt voor de socialist.

De rijken zullen u nooit redden. Die heeren, welke honderd duizend franks per jaar verteren aan paarden alleen, meenen dat gij nog van uwen fr. 1,60 daags kunt sparen en zij zullen u dus altijd opslag weigeren.

De socialist alleen, die zelve werklieden en boeren zijn, die zelve ellende lijden en weten wat er in een huishouden noodig is, zij alleen zullen uw lot verbeteren, omdat zij man, broeder, echtgenoot van armen van stad en buiten zijn.

Naar de stembus,

Pachters, boerenknechten, onderwijzers, staatsbedienden en vrienden van den buiten, op, allen op!

Vaagt met den bezem van het stemrecht het kwaad uit het land. Vaagt de luie graven uit de Kamers!

Vaagt ze weg de beschermers der hazen en patrijzen en de folteraars der arbeiders!

Vaagt ze weg, allen weg, die het zweet en bloed van den armen zwoeger met bekken drinken.

Vaagt ze weg, de vrekken, de schurken die u uwen grond ontnemen, uwe pachten verhoogen en uwe loonen verkleinen.

Vaagt ze weg, allen weg en stemt allen voor de socialist die het land zullen regeren door u en voor u en door meer rechtvaardige verdeling van den rijkdom, door den arbeid voor gebracht, welstand en vrede heel het land door zullen brengen.

Stemt niet voor het Senaat!

De socialistische partij is tegen het Senaat.

Zij wil niet dat de werkingen der Kamer van Volksvertegenwoordigers vernietigd worden door een Senaat, uit oude rijke mensen bestaande, die van geene hervormingen willen weten, en altijd het hekken aan den ouden stijl hangen.

Weg met het Senaat!

Dit is onze leuze!

De kiezers van onder de 30 jaren mogen niet voor het Senaat stemmen, maar de kiezers van 30 jaar en daarboven stemmen wel voor het Senaat.

De stembrief voor de Kamer is wit en die voor het Senaat is rooskleurig.

De kiezer voor het Senaat zal dus zoveel rooskleurige kiesbrieven ontvangen als hij stemmen heeft.

Eh wel, de kiezers voor het Senaat stemmen eerst op hun witten kiesbrief voor de socialist, en steken den rooskleurigen kiesbrief in de stembus, gelijk zij hem ontvangen hebben, zonder er iets aan te doen.

Zoo toonen zij dat zij tegen het Senaat zijn en zoo zullen alle socialist doen.

Dus wel begrepen: Doe op de rooskleurige stembrieven niets en steekt ze in de bus gelijk zij ze krijgt, zonder er iets aan te doen.

DE

Onteigening der Boeren

Wil men de vijanden der socialist gelooft, dan liggen de socialist gelooft op het stukje grond dat de kleine boer bezit in in het te palmen.

Zoo worden de kleine eigenaars en de personen die hopen het nog te worden tegen ons opgejaagd en middelerwijl zien die lieden de verrijking der rijken niet noch de onrechtvaardigheden waardoor de groote fortuinen ontstaan.

Ongetuikelijk voor die fameuze socialistenvreters, moeten de socialist aan de boeren niets meer ontnemen, want de boer geraakt stukje voor stukje het beetje grond kwijt dat hij door arbeid had gewonnen of van ouders of familieleden had geërfd.

En het zijn niet de socialist, maar de grondeigenaars, zeer erge anti-socialisten, die er zich meester van maken.

Dit blijkt uit de redevoering van M. de Corswarem, in de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitgesproken bij de bespreking van M. Vander Brugge's voorstel betreffende het behoud der kleine erfdeelen.

M. de Corswarem zegde:

« Maar wat ons treffen moet in de vergelijking der statistieken van 1866 en 1880, zijn de hervormingen welke de eigen dommen van den buiten van min dan vijf hectaren hebben ondergaan.

Niettegenstaande den enormen aangroei van het getal boerderijen is het cijfer der kleine boerderijen die door nne bezitters bewerkt werden aanzienlijk vermindert.

Het evenredig cijfer volgt, natuurlijk eene gelijke beweging. In 1866 beliepen de rechtstreeksche onginde kleine eigendommen op den buiten 45 p. h. van het getal; in 1888 daalde dat cijfer op 31 p. h.

» De statistieke maken geen onderscheid tusschen den aard der landbouwondernemingen, maar het is niet roekeloos te bevestigen dat de zoo snelle vermindering van 't getal boerderijen door de eigenaars zelve bewerkt, vooral de kleine eigenaars heeft aangetast, die enkel een eigen huis hebben of een huis met landerijen die er bij behooren.

» Wij bezitten geene juiste gegevens over de vervorming in het bewonen der werkerswoningen in de nijverheidsdistrikten. Talrijke teekens geven ongetuikelijk aanleiding om te gelooven dat hier het vervangen van het verhuizingstelsel door het zelf gaan bewonen van den eigenaar nog veel grooter is dan voor de kleine buitengoederen.

» In de groote steden, in de kolonbassins, in de plaatsen der groote nijverheid is de werkman die een eigen huis heeft bijna onvindbaar geworden.

» Wat de steden van mindere betee-

kenis betreft, de woningen der werklieden komen meer en meer in handen van enkele renteniers, die er hunne kapitalen tegen groote interesten zoeken te plaatsen.

» De stadswerkman, de buitenarbeider, zoowel als de kleine boer wordt dus langs om minder eigenaar van zijn huis.» Tot zoover M. de Corswarem.

Eh wel, landbouwers, wat zegt gij er nu van?

Maar als gij weet dat het getal kleine burgers vermindert die nog rentenier kunnen worden, zult gij met ons moeten instemmen dat gij van uwe goederen beroofd wordt niet door de socialist, maar door de rijken.

De socialist zijn dus de onteigenaars niet, maar de rijken zijn het.

Weg dus met hen en tegen hen gestemd den 14 October aanstaande.

Dieven in huis

De regeering ontving van de belastingen, enz. in:

1830 91 miljoen fr.

1891 402 miljoen fr.

Belgie's schulden beliepen in:

1835 97 miljoen fr.

1892 2 duizend 147 miljoen fr.

Belgie werd sinds 1830 geregeerd door liberale en katholieke rijken, elk op zijne beurt.

W'heeten wij dat opvreters!

Weg er mee, en daarom stemt op den 14 October allen voor de socialisten!

De Pachten!

De hofsteden worden gewoonlijk verpacht voor een tijdverloop van 3, 6, 9 of 12 jaren; — zelden voor een langer tijdstip.

De verpachting geschiedt voor eene zekere som, pachtprijs genaamd, dewelke veranderd volgens de hoedanigheid en de ligging van het land. De boer is er natuurlijk toe gedreven meer te geven, voor land in de nabijheid zijner hoeve gelegen, dan voor datgene dat er van verwijderd is.

Boven den jaarlijkschen pacht aan den eigenaar te betalen, moet de pachter nog andere lasten kwijten, ter ontlasting der eigenaars:

1) De grondlasten: Deze alhoewel wettelijk ten laste van den eigenaar worden altijd betaald door den boer. En men mag schatten dat zij ongeveer tot 10 per honderd van den pachtprijs beloopten; zoo dat den pachter die eenen pacht van 2000 fr. betaald, er bijna nog 200 fr. moet bij betalen voor grondlasten die hem niet aangaan;

2) Onderhoud in goeden staat van de boomen, hagen, struikgewassen (kanthout) en waterlopen die zich op de verpachte goederen bevinden. Deze kosten moet hij alleen dragen, zelfs wanneer zij tot hooge sommen zouden beloopten;

3) Het gebeurt dikwijls dat hij de kosten van zekere herstellingen aan de hoeve gebracht, moet betalen.

Al deze verplichtingen, alhoewel zij geene sommen uitmaken die aan de eigenaar betaald worden, hebben toch als uitslag eene vermeerdering van den pachtprijs. Want, waren zij niet ten laste van den pachter gelegd, de eigenaar zou zijne pachten in evenredigheid verhoogd hebben.

Er zijn ook eigenaars, die de pachters de verplichting opleggen, van hunne landden, op het einde van den pacht, te bemesten op behoorlijke wijze, en dan dien landprijs aan hen over te laten voor eenen geringen prijs.

Wat verstaat men door landprijs?

De landprijs is de som door den nieuwen pachter aan den aftredenden pachter te betalen, als vergelding der meststoffen en kosten van voorbereiding en bewerking van het land, voor den nieuwen oogst.

Deze som wordt vastgesteld 't zij door de pachters bij minnelijke schikkingen, 't zij door deskundigen door hen benoemd. De prijs wordt vastgesteld bij roede, en veranderd ook nog volgens de voorbereiding en de goede of slechte gebruikte meststoffen. (In de kleine boerderijen is de landprijs gewoonlijk hooger dan in de groote.) In geval het land aan geenen nieuwen pachter overgaat, wordt de landprijs door den eigenaar betaald.

Welke is nu de waarde van eene hofstede, het beloop van den pacht, en de evenredigheid dezer met de uitgaven van den landbouwer voor hetgeen hij noodig heeft om te leven?

Een voorbeeld onder honderden:

Eene hofstede van 33 hectaren.

Om haar te bewerken moet men hebben:

3 paarden . . . 1800 fr.

8 koeien . . . 2400 »

1 stier . . . 500 »

10 varkens . . . 800 »

Neerhof . . . 100 »

10 runders . . . 1000 »

Meubels . . . 1000 »

Alm . . . 1500 »

Totale waarde 9100 fr.

De pacht der hofstede belooft tot 2300 fr.

Voor belastingen van allen aard 226

Totaal 2526 fr.

In den zomer werken altijd 20 knechten en in den winter 14. Zij winnen samen de eene maand door de andere een loon van 80 fr. $\times 12 =$. . . 960 fr.

Voor draf, voedsel der koeien, beesten wordt alle jaren uitgegeven . . . 1600 »

De kosten van herstellingen aan de wagens beloopten . . . 300 »

Voor zaden van allen aard wordt er uitgegeven ongeveer . . . 300 »

Voor aal en andere vetten mischien . . . 200 »

5886 »

Wat de uitgaven voor het voedsel der familie en dat der knechten aangaat, dat mag men schatten op 2 frank per dag of . . . 800 »

Totaal 6686 fr.

Wat brengt nu dat land op, voor ongeveer 30 hectaren bezaaid land?

Dit jaar niet veel meer dan fr. 0,25 de roede of voor 1 hectaar (673 roeden) fr. 168,25 $\times 30$ voor de geheele hofstede (5047,50). 5100 fr.

De lasten beloopten tot . . . 6700 »

Of een tekort van . . . 1600 fr.

Hoe zal de boer dit tekort moeten aanvullen?

Bij middel van het verkoopen van eenige beesten, en van den verkoop, in dien zulks mogelijk is, van boter, eieren en melk.

Wat is den uitslag? Eene balans tusschen de ontvangsten en de uitgaven. Gelukkig is de pachter die nog tot zulken uitslag komt; want ingeval hij geld geleend heeft om zijne hofstede te bewerken, zal hij er nog den jaarlijkschen kroos aan 4,50 p. h. moeten bij betalen. Valt er een ongeluk voor in den stal, 't is te zeggen verliest hij eenige beesten, het is hem onmogelijk alles te betalen.

Voor landprijs op zulk eene hofstede zou hij ontvangen: fr. 0,15 de roede of van de geheele hofstede ongeveer 3100 fr.

De kosten bedragen: Zaden, enz. 800 fr.

Aal en vetten . . . 1900 »

Loon . . . 300 »

Totaal 3000 fr.

Ander voorbeeld:

Eene hofstede van 44 hectaren, met 37 hectaren bezaaid land, heeft in dieren en alm van allen aard eene waarde van 14,400 fr.

De pacht belooft . . . 4000 fr.

Belastingen 1/10 . . . 400 »

4400 fr.

Loon der werklieden 100 fr.

in de maand . . . 1200 »

Korte wagens . . . 350 »

Zaden . . . 350 »

Aal en andere vetten . . . 300 »

6600 fr.

Voor voedsel van allen aard 3 fr. per dag . . . 1500 »

8100 fr.

Opbrengst der vruchten, aan 0,25 de roede of voor 37 hect. 6250 fr.

Kosten . . . 8100 »

Te kort . . . 1850 »

Te dekken zoo als hier boven is gezegd. Daaruit blijkt dus, dat de boeren met hunne werklieden voor voeding uitgeven, omstreeks 3 maal minder dan het beloop van hunnen pachtprijs.

Dit bewijst hoe tergend de winsten der groote grondeigenaars worden en hoe dringend groote veranderingen noodig zijn.

Die veranderingen kunnen maar alleen komen door de invoering van het socialistisch landbouwprogramma. M.

LANDBOUWPROGRAMMA

FRANSCHESOCIALISTEN

Onze fransche partijgenooten hebben in hun congres van September 1893, te Nantes gehouden, het volgende programma aangenomen voor de landbouwers.

Afschaffing van alle onrechtstreeksche belasting en vervorming der rechtstreeksche in eene klimmende belasting op elk inkomen dat de 3000 fr. overtreft.

Oogenblikkelijke afschaffing der grondbelasting voor de grondbezitters die zelf het land bebouwen en vermindering van deze belasting voor hen wiens land is aangeslagen voor hypotheekaire schuld.

Vrijheid van jacht en vischvangst, zonder andere grens dan de maatregelen die noodig geacht worden om den oogst te vrijwaren en het wild en de visch te behouden; verbod van de voorbehouden jachten en garde-chasse.

Regeling van den wettelijken en over-eengekomen interest der gelden.

Inrichting per kanton voor een kosteloos geneesdienst en een apothekdienst aan den inkooprij.

Schadevergoeding aan de families der jongelingen, die in dienst van den Staat of de gemeente als soldaat moeten optreden.

Vermindering der tarieven van vervoer van vetten, machienen en landbouwvoortbrengselen; onmiddellijke bestudeering van een plan om de openbare werken te begunstigen die voor doel hebben den grond te verbeteren en de voortbrengselen te vermeerderen.

Dit programma zal onze duizenden lezers van den buiten toonen, dat overal, g'heel de wereld door, de socialist allen de noodige hervormingen tot redding van den boerenstand durven doorvoeren.

LEEST LEEST LEEST

deze belangrijke cijfers

Pachters, terwijl de wegen uwer dorpen slecht zijn en slecht blijven, terwijl gij van den Staat geen geld geleend kunt krijgen om uwen landbouw te verbeteren;

Boerenknechten, terwijl gij in echte krotten met hongerlooien moet leven;

Staatsbedienden, terwijl gij nuttelooos naar vermeerdering van jaarwedde wacht;

Onderwijzers, terwijl men U vervolgt en de bevolking van stad en dorp tegen U opjaagt;

Armen van 't veld, terwijl gij allen op uw werk, op uwe pacht, op uwe jaarwedde wordt gesnoeid,

Leest hier wat de regeering doet met de miljoenen opgeslorpt door de belastingen die de werkers betalen.

Leest, leest, leest!!

KONINKLIJK PALEIS

Van 1830 tot 1880 werd uit de kas van het land betaald voor den **onderhoud** van het

Paleis des konings te Brussel 3 1/2

Paleis van den graaf van Vlaanderen 1/2

Kasteel des konings te Tervuren 7 1/2

Te samen 13 1/2 miljoen of twee honderd zeventig duizend franks per jaar.

KAS
Eenige
teel van
De regeer
1890
1891
Dit niet
millioe
En ter
des konin
de regeer
werken:
In
In
Le
Jaarlij
50 mill
onderwij
Nijverhe
50 mill
1 1/2 mil
1 1/2 mil
Zoo z
lijke en s
Troet
Een g
tien ho
Een b
door d'a
Een w
Een s
Een o
I gend
I gend
I gend
I gend
Om
dom
der r
lui e
doen
W
den e
St
Op
eigena
die hij
overse
bouw
en hav
om te
Het
voss d
monie
en, w
bank
zoo vo
De
in hu
het o
stoop
(jene
woon
een
nog n
Een
niet o
met h
vent
—
—
—
—
Da
en a
Mijn
De
fam
soot

KASTEEL VAN LAKEN

Eenige jaren geleden brandde 't kasteel van den koning te Laken af. De regeering betaalde op afkorting in:

1890	600 duizend fr.
1891	660 duizend fr.

Dit nieuw kasteel zal aan 't land vier miljoen kosten.

En terwijl miljoenen aan de paleizen des konings worden gehangen, betaalde de regeering voor aankoop van kunstwerken:

In 1890	7,800 fr.
In 1891	47,111 fr.

Leest verder!

Jaarlijks betaalt men voor het leger 50 miljoen franks, voor het landbouwonderwijs een half miljoen, voor de Nijverheidsscholen ook een half miljoen.

DUS

50 miljoen om te leeren moorden,
1 1/2 miljoen om te leeren boeren,
1 1/2 miljoen om te leeren werken!

Zoo zorgen de rijken voor onze zedelijke en stoffelijke verbetering.

GENDARMEN

Troetelkinderen der rijken

Een gendarm kost aan 't land zeventien honderd zestig franks.

Een boerenknecht wint per jaar, d'een door d'ander.	470 fr.
Een werkmans	875 fr.
Een staatsbediende.	1025 fr.
Een onderwijzer.	1100 fr.

1 gendarm is
4 boerenknechten waard
1 gendarm is
2 werklieden waard
1 gendarm is
1 1/2 onderwijzer waard
1 gendarm is
1 1/2 staatsbediende waard

Waarom?

Omdat zij de renten, eigendommen, hazen en patrijzen der rijken verdedigen, die te lui en te laf zijn het zelve te doen.

Wie aan die schandelijkeheden een einde wil stellen

Stemme voor de Socialisten!

Dorpsgeschiedenis

Op ons dorp woont een zeer rijke heer, eigenaar van vele pachthoeven en veel grond die hij verhuurt aan de kleine menschen; de overschot gebruikt hij zelf, waarop hij verbouwt: groensel voor zijne keuken, klaver en haver voor zijne paarden, en suikerbeeten om te verkoopen.

Het is een zeer liefdadige heer; alle winters deelt hij prullen uit, op de eerste Communie koopt hij een arm kind een nieuw pak, en, wat zijn goed hart nog meer doet uitsteken, is dat hij jaarlijks eene bolling geeft zoo voor mannevolk als voor vrouwvolk.

De herbergiers zijn daar natuurlijk mede in hun schik, men drinkt een tjorken bij het opschrijven, de prijswinnaars geven een stoep of twee bier of een pintje meetjeskonte (jenever met punch); men is, volgens gewoonte, uitgelaten van vreugde, men zingt een lied, de keel wordt dorstig en er wordt nog meer gedronken.

Een mouwvager, die op dergelijke feestjes niet ontbreekt, springt op een stoel en roept met heesche keel:

— Is mijnheere de Slokker 'nen braven vent? waar op al de aanwezigen roepen:
— Jaaa!
— Heeft hij schoone prijzen gekocht?
— Jaaa!
— En zal hij er 't naaste jaar nog koopen?
— Jaaa!!!
— Vivan Mijnheere de Slokker!!!!

Daar springt de aanbieder van den stoel, en allen mengen zich in 't geroep! Vivan Mijnheere de Slokker.

De menschevriend komt dan eens met zijn familie rond gewandeld, en beziet met een soort van walg dat arm gespuis, dat voor een

hemd of een voorschot in vreugde ontsteken, zijn laatste centen verteert en dronken huiswaarts keert.

Bernard Neel, een daghuurman, die ook een paar honderd roeden land in gebruik heeft van Mijnheere De Slokker was veertien dagen geleden in gesprek met eenige boeren, die te samen van de meeting der anti-socialisten kwamen, waarop Mijnheere De Slokker ook gesproken had.

Als ge nu toch M. De Slokker hoort spreken, zeide Neel, zoude niet zeggen dat hij recht naar den hemel zal gaan en dat hij alzo 'nen duivel naar 't geld is, en geheele dagen niet anders en doet of de menschen stroopen. Juist gelijk hij verleden jaar met Doorken en Fientje de Rooze gedaan heeft, doet hij nu met mij!

Woensdag ging ik mijn landpacht betalen. Hij zeide mij: Neel, als ge uw land van mij wilt behouden zulde moeten tegen den boschkant liggen! 'k Moet het land dat gij nu betaald hebt 't naaste jaar zelve gebruiken voor beeten.

Moet ge daarvoor 'ne christene mensch zijn, sprak Neel verder, als 'n mensch 2 jaar lang water en bloed zweet voor dat slecht land goed te brengen dat hij dan verlegt in slechten grond om met een jaar of 2 nog 'ne keer te veranderen?

Die Slokker, sprak nu een boer, dat is eene van de slimste deugnieten die er loopen. De menschen die in zijnen hof werken winnen 7 stuivers daags, diegenen welke op zijn land werken, krijgen één frank, en de boeren, die er moeten van pachten, worden door alle mogelijke middels bedrogen. Gaat er eene van zijn pachters bij, om te klagen over den slechten staat van huis, schuur, stal of deuren, dan weet hij dat te draaien en te keeren, en er komt niets van. Wil men vrij zijn van regen of wind, men is verplicht zelf moortel en truweel te nemen en zelf te metsen.

Maar waarom zou hij toch zoo kwaad zijn op de menschen die de gazet de « Landbouwer » lezen? vroeg een derde.

Wel, jandorie, liet Neel zich hooren, dat is gemakkelijk om verstaan, M. De Slokker speelt den liefdadige, hij geeft prijsbollingen, hij is in den armenraad, hij geeft almoesen, hij heeft een stoel op den koor in de kerk, enz. Hij doet dat alles om geen oogmerk te geven hoe hij zijn pachters strooft. Nu, in den « Landbouwer », bij de socialisten, maken ze die deugnietijer bekend, en zouden liever hebben dat de menschen genoeg met werken verdienden om geen almoesen te moeten krijgen. De Socialisten bewijzen dat er eten genoeg is in de wereld om niemand hongert te lijden en dat er kleeren genoeg zijn om niet van koude te verstijven! Maar, dat de rijken de wetten voor zich maken, en de armen aan hun lot overlaten. En aangezien M. De Slokker ook weet dat wij nu kiezers zijn, vreest hij dat wij met het lezen van den « Landbouwer » zouden leeren klaar zien, en voor de socialisten zouden kiezen.

Als het alzo is, spraken de toehoorders, dan zal Slokkerken wel anders leeren worden, want iedereen spreekt van voor de socialisten te kiezen, en en... men zweeg, maar de 14 oktober zal het uitwijzen, LODEN.

Antwerpen

Hoe de rijke menschen over verbeteringen voor den boerenstand denken.

't Is gebeurd te Antwerpen over acht dagen. De oude liberale menheeren, die ook al zoo lang er aan geweest zijn zonder voor boer of werkmans iets goeds te doen, waren daar vergaderd.

Al die rijke mannen, kooplieden, advokaten, notarissen, grondeigenaars, fabriekanten, enz., zijn gewoon alles op hun eigen te konkeluizen.

Maar al de boeren en werklieden van den buiten mogen nu ook meekiezen. Daarom hadden de menheeren ook mannen van den buiten doen komen om samen eens te bespreken wat ze den boer gingen beloven opdat hij voor hun zou kiezen.

Beloven is gemakkelijk, maar doen, uitvoeren hebben die rijken van allen aard tot hier toe altijd vergeten.

De mannen van den buiten spraken over het veranderen der wet op de jacht.

Ge denkt zeker, landbouwers, dat die vrienden van den boer seffens 't akkoord waren, zoo gauw als ze gekozen waren, die oneerlijke jachtwet te veranderen?

Dan zijt g'er wel mee!

Z'hebben 60 jaar de kans gehad om ze te veranderen en ze deden het niet. Waarom zouden ze 't nu doen?

En dat is goed te verstaan. Al die groote menheeren hebben gronden, ze jagen gaarne of zij hebben vrienden die 't gaarne doen.

Waarom zouden zij die wet gaan veranderen die zoo in hun profijt is?

De menheeren vonden dus dat die wet niet mocht veranderd worden.

Maar de mannen van den buiten deden echter verstaan dat, als ze de verandering der jachtwet niet beloofden, de boeren nooit voor hun zouden kiezen.

Er werd dan op den duur besloten, als het niet anders kon, de verandering dier wet maar te beloven.

Ge ziet van hier hoe die kooplieden, advokaten, notarissen, grondeigenaars, enz., zich zullen haasten om die wet te veranderen, als zij bij ongeluk moesten gekozen worden.

Hebben we niet hooren zeggen door een dier mannen te Antwerpen dat al die kiesprogrammas maar zand in d'ooien strooien is?

En de rijke klerikalen zijn zoo al koeken van eenen deeg. 't Zijn bij hun al nobelen en grondeigenaars, die de boeren op den buiten zoo onder den hiel houden.

Die zullen ook voor het profijt der boeren zorgen!

Boeren, geloof hen en drinkt water!
DOLF.

BRIEFWISSELINGEN

UIT NIEUWERKERKEN

October '94.

Waarde Opsteller,

Wat was ik kontent eens een paar nummers van *De Landbouwer* te kunnen lezen. Van katholieke en liberale heeren had ik al gehoord dat het eene slechte gazet was, en dat juist maakte mij nieuwsgierig.

Maar wat deed het mij goed daarin zoo de waarheid te lezen; ik zeg u er dank voor. De kleinen leeren er hunne belangen in en de schraapzucht der grooten wordt er goed in blootgelegd.

't Is juist als gij zegt dat wij al zoovele jaren ons laten misleiden hebben, maar gij kunt en zult dat begrijpen; wij hoorden maar eene klok en kenden dus maar eene klank.

't Was al verduidelijgend en onderdanigheid waar wij ons hoofd keerden.

Alhoewel dat ge stedelingen zijt, weet gij toch nog al goed te zeggen waar de schoen ons spant.

Geijk als ge spreekt van de boomen, die rond ons land geplant zijn en die ons zooveel schade toebrengen, is het meer dan waar dat de heeren in de venditie de opbrengst der boomen alleen opstrijken en aldus het zweet met bekensdrinken der arme pachters.

Wij zouden als landbouwers daartegen moeten opkomen, en ons moeten vereenigen. Wij zelf zouden de landen van pacht stellen, volgens hunne waarde en zijn ze met boomen beplant, dan zou de schade ons daardoor toegebracht, onze pacht moeten verminderen.

Ik ben van uw gedacht dat dit alles maar zal komen als boer en werkmans in de wetgeving zijn in plaats van rijke kasteelheeren en advokaten, die heel veel babbelen, maar weinig uitrichten voor landbouwer en stedeling.

Wij hebben nooit gehoord dat ze te Brussel zegden: het loon der fabriekwerkers is te klein, zij kunnen niet leven met vrouw en kinderen, de boeren hebben een ongelukkig jaar gehad, wij gaan hun schadevergoeding geven, maar wij hebben al gelezen dat ze milioentjes stemden voor den Congo, voor fortien, enz.

Zij zullen niet zeggen dat de opbrengst van den tabak maar den helft is van verleden jaar en dat de belastingen betaald zijn. Wie zal het te veel betaalde terug geven? Ik weet het niet, want eens dat de kat eene muis in de handen haalt ze mij er uit!

Ik geloof dat wij, buitenlieden, voor een groot deel ons best zullen doen in deze kiezing, want dat moet eens veranderen ook.

Er moeten mannen komen die de belangen der arme menschen verdedigen.

Uw programma die in *De Landbouwer* stond is geheel goed. 't Is nu maar aan ons, om te maken dat ge dit algauw in de Kamer kunt bespreken en uitvoeren, want met ongeduld wachten wij naar verbeteringen.

Ik zal mijn best doen om velen mijner dorpeelingen te overtuigen en op den 14 oktober veel stemmen voor de socialisten te hebben.

Ge zijt bedankt. Een Nieuwerkerkenaar.

Sem...., sept. '94.

Vriend Opsteller,

Wij kunnen hier niet genoeg uwe manier van denken en schrijven over de kasteelheeren en landerijbezitters goedkeuren. Al de buitenmenschen zijn het eens om te zeggen dat uwe gazet goed de waarheid schrijft en op eene eerlijke en juiste wijze den armen man verdedigt.

Maar, beste kameraad, gij weet toch niet alles wat er op den buiten gebeurt, want er zijn van die dingen waar men tracht geheel rap de spon over te vagen.

Iets is spijtig en dat is, dat er aan ons hoofd geen denken is, want dan zou men dikwijls, ja zeer dikwijls uit ons hoofd die dingen wegnemen die men zoo gaarne zou vergeten hebben, maar 't is nu alzo niet en daarmede is men ook niet vergeten dat er hier een jaar geleden een katholieke heerschappij met niet min dan een milioentje is gaan loopen; al geld van arme werklieden die door de langvingerij van dien christenen mensch in de armoede volop zijn gedompeld.

En de zoon van dien aanbieder, van eigendom en familie, komt hier bijna dagelijks de werklieden tergen en in het gelaat spuwen

door hier den grooten Jan te komen uit-hangen.

Welnu, vriend, is dat niet afschuwelijk! Wanneer een arme dompelaar een stukje brood neemt of vraagt, dan bekoopt de hongerijsder dit met maanden gevang en zulke kerels, die stelen dat het kraakt, maken zich voor eenigen tijd uit de voeten, leven als prins en zien dan nog vol verachting op de werklieden neer.

De werklieden hebben hier hunne volle goeste van die groote heeren en zeggen het luidop dat ze op 14 oktober zullen stemmen voor de Socialisten.

Ge zijt wel bedankt voor de opname.

UIT VINDERHAUTE

Heer Opsteller,

In onze gemeente woont er een rijke vrek waarvan de werkende klas zeer veel te lijden heeft, en die zelf van strooisnijders voortkomt. Hij is zeer rijk getrouwd, is kosten en winkelier en dwingt ieder die hij maar kan om bij hem te koopen.

Maar als hij zelf iets van doen heeft, zooals timmerwerk, enz. gaat hij het buiten de parochie gaan koopen of doen maken, omdat het bij ons te veel kost.

Verleden week was er een herbergier die in eenen winkel om 75 centiem bloem was geweest en oogenblikkelijk kwam die kosters-viegl hem zeggen, dat als hij niet al zijn gerief bij hem haalde, hij direk moest verhuizen, en diezelfde kerel laat aan niemand van de parochie iets verdienen.

Nog meer dwingelandij richt hij uit en het zijn dan die kerels, die het werkvolk verachten en honger doen lijden, die nu onze stem komen afbedelen en vragen: stemt voor de rijken; maar de werklieden zijn hier moe van de dwingelandij en van ons voor den aap te laten houden, en daarom zal den 14 oktober onze stem zijn voor de socialisten; de meeste werklieden zeggen het vlakaf dat ze tegen de rijken gaan stemmen, want dat het allemaal bloedzuipers zijn.

Wij kunnen nu eens vrij ons gedacht doen, en wij gaan daar gebruik van maken om tegen de rijke kasteelheeren te stemmen.

UIT OVERBOELAERE

Gezel Opsteller,

Het *Nieuws van den Dag* schrijft dat ons blad een *crapuleus* blad is; dit kan wel mogelijk zijn voor de schrijvelaars van *Het Nieuws*.

't Ware beter dat zij in hun schrijven wat betamelijker waren, zij zouden misschien hunne verkoopers dan ook verbeteren, want dat is noodig; ze zouden dan het schelden achterlaten op onze mannen die zich met de kiespropagande en het verkoopen van het blad *De Landbouwer* bezig houden.

Zondag laatst was onze vriend D. V. aan het verkoopen van ons blad, en de verkooper van 't *Nachtnieuw* schold hem uit en zegde dat de socialisten luiards, dieven en crapul waren, enz. enz.; onze verkooper trok de schouders op voor al die crapuleuze woorden doch ziende dat onze partigenoot niet antwoordde, begon hij nu met onzen vriend persoonlijk te lasteren.

Lasteren en verdachtmaken is hun beste stielje.

Maar men wordt maar zwart gemaakt door een vuile pot.

En nu hebben wij aan het deftige *Nieuws van den dag* het verzoek te doen zijnen verkooper aan te raden zijne crapuleuse manieren te laten varen, of wij zullen ze hem zelf afleeren.

Het zal voor het *Nieuws van den dag* best zijn hem dien raad te geven, wil het niet dat wij hier veronderstellen, dat het zijne verkoopers betaalt om zoo *crapuleus* mogelijk te zijn tegenover onze verkoopers en propagandisten.

De Propagandachub van Overboelaere.

WETTEREN.

Wetteren, den 28 september 1894.

Vriend Opsteller,

Waarom de rijken zooveel aan hunne kamerzetels houden blijkt uit het volgende:

Verleden week moesten groote verzendingen fruit gedaan worden, waar natuurlijk verscheidene wagons toe noodig waren. Hewel, de fruitkoopmans vroegen zooveel wagons dat zij dachten te kunnen gebruiken. Doch het ongeluk wilde dat de heeren der poerfabriek ook wagons noodig hadden, en wilt gij weten wat er gebeurde? Een deel van het fruit moest blijven liggen, en de heeren der poerfabriek moesten eerst bediend worden.

De fruitkoopmans gestoord vroegen of hun geld zoo goed niet was dan dit van die heeren, wel zeker was het antwoord, maar de verzending van buskruit moet altoos vóór gaan.

Wilt gij nu weten, vriend Opsteller, wat die heeren betalen voor hunne verzendingen? Zij verzenden bijvoorbeeld één kilo buskruit naar Antwerpen, daarvoor moeten zij een wagon gansch alleen hebben, en zij betalen daarvoor, 0,60; zoo moesten zij verleden week 7 of 8 wagons hebben (want zij verzenden naar verscheidene steden) voor 12 à 13 kilos te verzenden, wanneer andere personen verzendingen te doen hebben en zij kunnen den wagon niet gansch vullen zullen toch

wel verplicht zijn voor den vollen inhoud te betalen.

En vragen de boeren vermindering op het tarief voor het vervoer van veevoeder, landkalk of landvetten dan krijgen zij voor antwoord: het is onmogelijk, wij kunnen niets toestaan.

O! het zal wel mogelijk zijn vrienden als gij die heeren eens ferm uit de kamer zult gekegeld hebben, en in hunne plaats mannen zult gesteld hebben, die waarlijk uwe belangen, die zij reeds 60 jaren lang verwaarloosden, zullen behartigen. Daarom, vrienden, stemt voor de socialisten, de ware verdedigers van het zoo lang miskende en verdrukte volk. Die zullen met den bezem den grooten kuisch doen tot geluk en welvaart van gansch de menschheid. F.

TE ST-MARTENS-LAEÏTHEM.

Vriend Opsteller,

Was het ons door de bemoeiing van M. den pastoor de verleden week verhinderd geweest te spreken, zondag integendeel had de baas uit de herberg *De Vrijheid* zijn woord gehouden en konden wij daar rustig het woord voeren.

Rond 4 ure stroomde het daar van het volk. Er waren buitenlieden die van een uur ver waren gekomen om de socialisten eens te hooren. De gezel Van Beveren heeft door meer dan eene uur gesproken en gansch het socialistisch programma ontwikkeld, en tevens op de leugens en de lastertaal geweten waarmede liberale en katholieke gazetkrabbelaars ons besmeuren.

De spreker had zeer veel bijval. Het was duidelijk te zien dat al de landbouwers en werklieden daar aanwezig, genoeg begrepen dat het niets meer dan de zuivere waarheid was die zij daar hoorden, en toen spreker hun vroeg voor wie zij op 14 oktober zouden hebben gestemd, was het als uit een mond dat zij riepen: « Voor de socialisten! »

Tegensprekers kwamen niet op, ofschoon zij daar niets hadden te vreezen.

Van Beveren bewees ook dat de socialistische partij de **eenige** was die openbare meetings durft houden; dat alleen is het zuiverste bewijs dat zij waarheid spreken en de twee

andere partijen slechts een hoop volksbedriegers zijn die altijd in het donker knoeien, waar niemand hun op hunne schandelijke lasteringen en leugens mag antwoorden.

Wij moeten hier eene loffelijke uitzondering melden aangaande het gedrag van burgemeester en veldwachter, die op zeer onpartijdige wijze de vrijheid van vergaderen hebben doen eerbiedigen.

HALLE.

In de omstreken van Halle, waar Vlaming en Waal evenzeer de aarde vroeten, maar evenzeer een ellendig leven slijten onder het juk van eenige rijke nietsdoeners, werden voor eenige dagen, 's morgens vroeg twee werklieden op den vrijen weg als wildstrovers aangehouden.

De drie wildwachters grepen een der werklieden vast en ontnamen hem een geweer dat hij onder de kleederen verborgen hield. Proces werd opgemaakt en de twee werkljongs zullen met de justitie der kapitalisten af te rekenen hebben.

Een dezer mannen had reeds een karig bestaan, en nu is de zwarte ellende het overbiddelijk vooruitzicht zijner familie.

Hij is gehuwd en heeft vrouw en kinderen en heeft sinds 9 maanden te Quenast zijn werk uit oorzaak van ziekte moeten verlaten. Hij genoot eenigen tijd een kleine trek van de pensioenkas der steengroef. Doch sedert drie maanden is hem allen onderstand ontnomen en de man is zonder **eenig ander inkomen**. Uit nood gedwongen wil hij zijn werk heraanvatten maar telkenmale verklaart de dokter: « Gij zijt nog te zwak en te onbekwaam om uw werk te doen; trekt er van door. »

Wat gedaan? Te huis met vrouw en kinderen en zonder brood in de kas?

Stelen gaan? Vloek en schande op zijn huisgezin trekken? Zijne gansche familie onteeren?

Neen, neen, dat niet; hij wil eerlijk blijven. En in zijnen droevigen toestand dacht hij misschien zooals ik en gij:

« Mijnheer » heeft eene massa wild in het bosch laten loopen. Het blijft niet eens in zijn goed en **erbiedigt andermans eigendom** niet, want al onze koolen worden en door afgegeten.

De hazen van « Mijnheer » hebben evenmin

eergevoel als hij zelf, want zij gaan uit stelen onder zijne machtige bescherming. »

Buiten zijne weet, dacht de brave man juist gelijk alle socialisten over deze zaak. Is het recht dat een rijk heerschap zich alleen meester maakt van 't wild dat in de vrije natuur loopt?

Het werk was hem verboden. De hongersnood stond aan de deur. De ziekte teert hem weg. Zou hij zijn verslapt lichaam door honger laten knagen?

En misschien wachtte de vrouw zijne te huiskomst om eenige kilos meel te gaan aankopen?

Wat verneemt zij?

Droevig nieuws, ellendige toekomst.

Haar man is haar sinds lang ontruikt.

Dit feit is echt en komt ten volle bewijzen dat de werklieden al werkende kreveeren en dat zich niemand over hun ongelukkig lot bekommert.

Stemt dus tegen de rijken en voor de socialisten die dit alles zullen veranderen.

Landbouwprogramma

1. Vaststelling der pachten door raden van eigenaars, pachters en boerenknechten, naar de opbrengst en hare waarde.
2. Afschaffing der in beslagneeming van te velde staande vruchten.
3. Betaling aan de landbouwers der meerwaarde die zij aan het land geschonken hebben.
4. Verbod van het binnenroepen der soldaten binst den oogsttijd.
5. Schadevergoeding aan de ouders der jongelingen voor de manoeuvres binnen geroepen.
6. Verplichtende verzekering van den oogst en het vee door den Staat.

7. Verbod de gronden aan te slaan die mindan 15,000 fr. waarde hebben.

8. Opbrengst der boomen langs de velden voor de boeren die ze pachten.

9. Onmiddellijke onteigening en bewerking onder toezicht van den Staat der niet verpachte gronden.

10. Tusschenkomst der eigenaars in de verliezen van den boer.

11. Vaststelling van het loon der boerenknechten door de regering in overeenstemming met pachters en eigenaars.

BRIEFENBUS

MEDEWERKER THILO. — Waarde geestverwant. Wij vragen u wel verschooning uwe schetsen te moeten verschuiven.

Zij zullen in de volgende nummers verschijnen want *De Landbouwer* blijft voort verschijnen na de kiezing.

Wij rekenen dus voort op u, want uwe schetsen hebben onze lezers zeer wel bevalen.

Uw artikel *Laatste Waarschuwing* kwam te laat om heden te verschijnen. Langs alle kanten vraagt men om *Landbouwers*. Wij trokken dees nummer op 87 duizend en we moesten vroeg op de pers.

Laatste Waarschuwing verschijnt dus in ons nummer dat deze week nog verschijnt.

Wilt gij nog wat zenden voor dit blad, doe het dan spoedig. Wij houden veel van uwe medewerking.

Eeek-Nazereth. — De samenspraak van Clemence, Pelagie en de fijne nemen wij niet op. Wij houden ons met geen *komeerpraat* bezig. RED.

Gent, druk-uitg. Em. Claeys, Metserstraat,

WETGEVENDE KIEZINGEN VAN 14 OCTOBER 1894

KIESBRIEF

1	2	3	4	5
Rijke heeren, die op den arbeid van boer en werkmans smeren.	Anseele Baudewyn De Bruyne Foucaert Hardyns Maenhout Stautemas Van Beveren Waeri	Rijke heeren, die op den arbeid van boer en werkmans smeren.	Progressisten	Handelaars

Hoe moet men stemmen?

De socialisten staan op den kiesbrief de tweeden, onder nummer 2. Men stemt voor de socialisten, door met het potlood, dat men in het kiesbureau krijgt, het wit rondken zwart te maken dat gij ziet in het zwart vierkant onder nummer 2. Men moet niets anders doen dan dat.

DUS WEL VERSTAAN: Een wit rondken zwart maken en het is dat onder nummer 2 van den kiesbrief.

Wel opgelet, dat de kiesbrief niet gevlekt is en gij hem zuiver aan den voorzitter van het kiesbureau geeft.

Wie 2 stemmen heeft krijgt 2 kiesbrieven. Wie 3 stemmen heeft, krijgt 3 kiesbrieven.

Men stemt op elken kiesbrief voor de socialisten door op elken kiesbrief het wit rondken onder nummer 2 met het potlood zwart te maken.

Men stemt voor de socialisten onder nummer 2